НАРЕДБА за етикиране на продукти от кристални стъкла
приета с ПМС 115 от 17.05.2006 г.,обн.,ДВ,бр.44 от 30.05.2006 г., в сила от 10.06.2006 г.

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 1. С наредбата се определят:
1. изискванията за етикетиране на продукти от кристални стъкла;
2. методите за изпитване на основните свойства на продукти от кристални стъкла.

Чл. 2. (1) Наредбата се прилага за продукти от кристални стъкла от позиция № 70.13 от Комбинираната номенклатура на Република България, наричани по-нататък "кристални продукти".

(2) (В сила от 1.01.2007 г.) Наредбата не се прилага за продуктите по ал. 1, предназначени за износ от Европейския съюз.

Раздел II

Общи изисквания към продуктите от кристални стъкла, етикетиране и пускане на пазара

Чл. 3. (1) Лицата, които пускат на пазара кристални продукти, са длъжни да гарантират съответствието на етикетирането им с химичния състав и свойствата на продуктите съгласно изискванията на наредбата.

(2) Търговците са длъжни да продават само кристални продукти, етикетирани в съответствие с изискванията на наредбата.

Чл. 4. На всеки кристален продукт в зависимост от свойствата на кристалното стъкло, определени в колони 3 - 6 на приложение № 1, трябва да се постави етикет, съдържащ съответните наименования от колона 2 на приложение № 1.

Чл. 5. Когато кристален продукт е означен с наименование, определено в колона 2 на приложение № 1, той може да носи и съответния идентификационен символ, определен в колони 7 и 8 на приложение № 1.

Чл. 6. Наименованието и идентификационният символ, определени в приложение № 1, могат да бъдат нанесени върху един и същ етикет.

Чл. 7. Когато търговска марка, фирмено наименование на производител или друг надпис съдържат като основна част, като прилагателно или като корен на дума наименование, съдържащо се в колона 2 на приложение № 1, или наименование, което е възможно да доведе до заблуда, те трябва да се предхождат непосредствено от:

1. ясно означено наименование на продукта, когато той притежава свойствата, определени в колони 3 - 6 на приложение № 1;
2. ясен надпис за същността на продукта, когато той не притежава свойствата, определени в колони 3 - 6 на приложение № 1.

Чл. 8. При етикетиране не се допуска използването на наименованията, определени в колона 2 на приложение № 1, за продукти от стъкла, наподобяващи по външен вид кристални продукти, когато те не притежават свойствата, определени в колони 3 - 6 на приложение № 1.

Чл. 9. За удостоверяване, че продуктите, означени с наименования и идентификационни символи, определени в приложение № 1, притежават съответните свойства, определени в колони 3 - 6 на приложение № 1, се ползват методите, определени в приложение № 2.

Чл. 10. Наименованията и другите информационни данни на етикета на кристалния продукт или на транспортната опаковка трябва да бъдат на български език.

Раздел III

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 11. За нарушаване разпоредбите на наредбата на виновните лица се налага глоба, а на едноличните търговци и на юридическите лица - имуществена санкция, съгласно чл. 198 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП).

Чл. 12. Когато контролните органи констатират нарушение на изискванията на наредбата, разходите по направените анализи и експертизи са за сметка на лицата, пуснали продуктите на пазара.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Наредбата се приема на основание чл. 12, т. 1 от Закона за защита на потребителите и въвежда разпоредбите на Директива 69/493/ЕЕС.

§ 2. Контролът по прилагането на наредбата се възлага на Комисията за защита на потребителите към министъра на икономиката и енергетиката, на нейните регионални структури и на звената за защита на потребителите към общинската администрация по реда на глава десета "Контрол" от Закона за защита на потребителите.

§ 3. Наредбата влиза в сила от 10 юни 2006 г. с изключение на чл. 2, ал. 2 , която влиза в сила от 1 януари 2007 г.

§ 4. От 1 януари 2007 г. в чл. 2, ал. 1 думите "Комбинирана номенклатура на Република България" се заменят с "Комбинирана номенклатура на Европейския съюз".

Приложение № 1

към чл. 4 - 9

№ по ред	Наименование	Свойства				Идентификационен символ	
		Метални оксиди, съдържание по-голямо или равно %	Плътност, равна или по-голяма от g/cm3	Коефициент на пречупване на светлината, равен или по-голям от	Повърхност-на твърдост	Форма	Описание
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Тежък оловен кристал	PbO - 30	3,00	1,545*			Златист кръг с диаметър по-голям или равен на 1 см
2.	Оловен кристал	PbO - 24	2,90	1,545*			

3.	**Кристалин**	**ZnO, BaO, PbO и K2O, поединично или сумарно - 10**	**2,45**	**1,520**			**Сребрист квадрат със страна по-голяма или равна на 1 см**
4.	**Кристално стъкло**	**BaO, PbO и K2O, поединично или сумарно - 10**	**2,40**		**Vikers** **550 ± 20**		**Сребрист равностранен триъгълник със страна по-голяма или равна на 1 см**

*като критерий за допълнително неразрушаващо определяне на показателя за продуктите (при внос)

Приложение № 2

към чл. 9

Методи за определяне на химичните и физичните свойства на кристални стъкла

1. Химични анализи

1.1. Бариев оксид (BaO) и оловен оксид (PbO) 1.1.1. Определяне на сумата от BaO и PbO Около 0,5 g стрито на прах стъкло се претегля с точност 0,0001 g и сепоставя в платинен тигел. Овлажнява се с вода и се добавят 10 ml 15 %разтвор на сярна киселина и 10 ml флуороводородна киселина. Нагрява се напясъчна баня до появяване на бели пари. Оставя се да изстине и отново седобавят 10 ml флуороводородна киселина. Нагрява се до повторното появяванена бели пари. Оставя се да изстине и стените на тигела се промиват с вода.Отново се нагрява до появяването на бели пари. Оставя се да изстине.Внимателно се добавят 10 ml вода и се пренася в чаша от 400 ml. Тигелът сепромива няколко пъти с 10 % разтвор на сярна киселина и се разрежда до 100 mlсъс същия разтвор. Кипи 2 - 3 минути и се оставя да престои една нощ. Филтрира се през синтерован филтър с клас на порьозност 4. Промива сепърво с 10 % разтвор на сярна киселина, а след това два или три пъти съсспирт. Суши се 1 час в сушилен шкаф при 150 °C. Претегля се утайката BaSO4+ PbSO4. 1.1.2. Определяне на BaO Около 0,5 g стрито на прах стъкло се претегля с точност 0,0001 g и сепоставя в платинен тигел. Овлажнява се с вода и се добавят 10 mlфлуороводородна киселина и 5 ml перхлорна киселина. Нагрява се на пясъчнабаня до появяването на бели пари. Оставя се да изстине и отново се добавят 10 ml флуороводороднакиселина. Нагрява се до повторно появяване на бели пари. Оставя се даизстине и стените на тигела се промиват с дестилирана вода. Отново сенагрява и се изпарява почти до сухо състояние. Добавят се 50 ml 10 % разтворна хлороводородна киселина и слабо се подгрява за по-лесно разтваряне.Пренася се в чаша от 400 ml и се разрежда с вода до 200 ml. Довежда се докипене и се пропуска поток сероводород през горещия разтвор. Когато утайкатаот оловен сулфид падне на дъното на чашата, се спира подаването насероводорода. Филтрира се през фина филтърна хартия, като се промива съсстудена вода, наситена със сероводород.

Филтратът се оставя да кипи и ако е необходимо, се изпарява до обем300 ml. Към кипящата смес се добавя 10 ml 10 % разтвор на сярна киселина.Отстранява се от източника на топлина и се оставя да престои най-малко4 часа. Филтрира се през фина филтърна хартия и се промива със студена вода.Утайката се накалява при 1050 °C и се претегля като BaSO4. 1.2. Определяне на цинков оксид (ZnO) Филтратът след утаяването на BaSO4 се изпарява до намаляване на обемадо 200 ml. Неутрализира се с амоняк в присъствието на индикатор "метиловочервено" и се добавят 20 ml 0,1 N сярна киселина. Достига се pH = 2 наразтвора (контролира се с pH метър) посредством добавяне на 0,1 N сярнакиселина и 0,1 N натриев хидроксид в зависимост от случая. Цинковият сулфидсе утаява на студено чрез пропускане на поток от сероводород. Утайката сеоставя да престои 4 часа до пълно отлагане, след което се пренася върху финафилтърна хартия. Промива се със студена вода, наситена със сероводород.Утайката върху филтърната хартия се разтваря чрез промиване с 25 ml горещ10 % разтвор на солна киселина. Промива се филтърът с гореща вода дополучаването на обем около 150 ml. Неутрализира се с амоняк в присъствиетона лакмусова хартия, след което се добавят 1 - 2 g твърд уротропин - буферза получаването на pH 5. Добавят се няколко капки 0,5 % прясно приготвенразтвор на ксиленолоранж и се титрира с 0,1 N разтвор на Комплексон III допреход от розово в лимоненожълто. 1.3. Определяне на калиев оксид (K2O) Извършва се посредством утаяване и претегляне като калиевтетрафенилборат. Начин на работа: Два грама стъкло след стриване и пресяване се третират със: 2 ml концентрирана азотна киселина; 15 ml перхлорна киселина; 25 ml флуороводородна киселина в платинов тигел на водна баня, а след това на пясъчна баня. Следпрекратяване отделянето на плътните пари на перхлорната киселина (продължавадо изпаряване до сухо състояние) остатъкът се разтваря с 20 ml гореща вода и2 - 3 ml концентрирана солна киселина. Пренася се в мерителна колба от200 ml и се долива до скалния знак с

дестилирана вода. Реагенти: 6 % разтвор на натриев тетрафенилборат: 1,5 g от реагента серазтварят в 250 ml дестилирана вода. Лекото помътняване се отстранява чрездобавка на 1 g алуминиев хидроксид. Разклаща се в продължение на 5 минути,след което се филтрира, като първите 20 ml трябва да бъдат повторнофилтрирани. Промивен разтвор за утайката: приготвя се малко количество калиева солчрез утаяване от разтвор на 0,1 g KCl в 20 ml 0,1 N солна киселина, в който се налива разтворът на тетрафенилбората при непрекъснато бъркане, докатопрестане отделянето на утайка. Филтрира се през синтерован филтър. Промивасе с дестилирана вода. Изсушава се в ексикатор при стайна температура. Следтова 20 - 30 mg се разтварят в 25 ml дестилирана вода. От време на време серазбърква. След 30 минути се добавят 0,5 - 1 g алуминиев хидроксид. Бъркасе в продължение на няколко минути. Филтрира се. Начин на работа: взема се аликвотна част от киселинния разтвор,отговаряща на около 10 mg K2O. Разрежда се до около 100 ml. Бавно се добавяпри леко бъркане разтворът на реагента, за 10 ml от който се предполага, чеотговарят на 5 mg K2O. Оставя се да престои за не повече от 15 минути, следкоето се филтрира през предварително претеглен синтерован филтър с размер напорите 3 или 4. Промива се с промивния разтвор. Суши се 30 минути при120 °C. Коефициентът на превръщане за K2O е 0,13143. 1.4. Допустими отклонения: Допустимото отклонение е ± 0,1 от абсолютната стойност за всяко отопределянията. Ако при анализа се получи по-ниска стойност в рамките надопустимите отклонения от установените граници (30 %, 24 % или 10 %), трябвада се вземе средноаритметичната стойност от най-малко 3 последователниопределяния. Ако тази стойност е по-голяма или равна съответно на 29,95 %,23,95 % или 9,95 %, стъклото трябва да бъде прието за отговарящо накатегориите за видовете кристални стъкла, съответно 30 %, 24 % и 10 %. 1.5. Допуска се определянето на химичните свойства по методите,посочени в БДС 12638-96 "Стъкла кристални. Изделия от кристални стъкла.Изисквания и методи за изпитване".

2. Определяне на физичните свойства

2.1. Определяне на плътността 2.1.1. Плътността се определя с хидростатична везна с точност ± 0,01. Проба от най-малко 20 g се претегля на въздух и после потопена вдестилирана вода с температура 20 °C. 2.1.2. Допуска се определяне на плътността с пикнометър съгласноБДС 9061-82. 2.2. Определяне на коефициента на пречупване на светлината Коефициентът на пречупване на светлината се измерва с рефрактометър сточност 0,001. 2.3. Определяне на повърхностна твърдост (микротвърдост) Твърдостта по Vikers се определя съгласно стандарт ASTM E92-82, но сеизползва товар от 50 грама и се взема средноаритметичната стойност от15 измервания.